

sida. Ty vi veta nog att Bror lever i en Quarn***)

«tillgöfnast
Robert.

275 J. J. NERVANDER - J. V. SNELLMAN DECEMBER 1844

HUB, JVS handskriftssamling

10

Min Heders Broder,

Jag hoppas att Du genom Thuring fått min Arithmetik. Huru den utfallit kan jag ej afgöra; men åtminstone torde Du se att jag ej behandlat saken fabriks-mässigt, utan nedlagt derpå möda. Multiplikation och Division i bråk, Läran om Dignitetet och om konkreta tals multiplikation och division samt Proportionsläran för konkreta tal är af mig aldeles sjelfständigt behandlad och att något i Arithm kunde ännu ses från en originell synpunkt var mera än jag kunde hoppas innan jag begynte tänka öfver saken. Emellertid har denna sak röfvat af mig vida mera än ett halft år och jag får nu lof att med alfvare arbeta på mina Meteorologica för att hinna framåt dermed. Under slika förhållanden finner Du huru omöjligt det är för mig att söndersplittra mina tankar på en afhandling om Skoleväsendet, hvilken skulle inleda mig i en vidlyftig och bitter polemik med en sådan snusförnuftig och arglistig egoist som Tit. Ohman. Vill jag polemisera med någon af det namnet och den halten, så är jag i tillfälle att dagligen göra det på närmare håll; såsom Du bäst sjelf vet.

Också är hela frågan om skolväsendet onyttig tills 10 år härefter. Å propos! för en par dagar sedan fingo 3 Borgå Gymnasister af 4 repuls af Schultén i Studentexamen; måne Borgåenserne nu åter, så som då jag tog mig samma frihet som Schultén, påstå att det kommer sig deraf att examinatorn är så ung, att Han ej förstår att utröna examinanderne kunskaper? - Sedan polemiken i Tidningarne angående Finska språket upphört, skall jag skriva en uppsatts angående Finskan, dervid jag skall roa mig med paradoxer under form huru en naturforskare skulle bära sig åt för att få reda på hvad man vill och icke vill. Nog har Du ett förbaiskadtt tråk med Din Saima. Du hade dock bordt stanna kvar i Helsingfors för att utge den eller åtminstone ännu lemna Rektoratet och komma hit med, Din verkstad. Äfven för Tidningens bestånd vore det af vigt. Här ha dessa tider rykten gått om varningar som Du fått från Censur-Öfverstyrelsen; Hot om indragning för nästa år etc. Ingen rök utan eld. Geh(eime) Rådet v. Haartman yttrade för mig nyligen att »vår Vän Snellman vore oförbätterlig». Det var någon tirad angående Finlands förhållande till Rysland, som väckt Hans missnöje. Var för all del ytterst försigtig i den punkten. Det som kan synas Dig högst oskyldigt är här himmelskriande; ty endast det är icke himmelskriande att aldeles icke vidröra hela det ämnet. Vill Du införa en par versstumpar, så medfölja de här. Om Du känner anekdoten om Filicajas sonnett öfver Italien vid hvars genom läsning Murat befalle att författaren skulle arresteras - han var död för en par hundra år sedan - så finner Du hvad jag med deras införande menar. Har Du ej ännu fått någon skrapa af Censur öfverstyrelsen; så inför verserne i en nummer utan att dervid göra någon anmärkning. I följande Nummer

kan Du nämna att Logau lefde under –30 åra kriget. Hvad *Finlands graf* beträffar, så kan Du anmärka, att den enstaka person, som gifvit sitt enskildta intresse i motsats mot landets luft genom denna qvickhet, varit qvickare än Han trott, ty för att taga fullt ut det qvicka deri hade han bordt besinna att kanalen går genom Wiborgs län och således egentligen bör kallas det *Gamla Finlands Graf*, och säkert skall i en icke aflägsen framtid det *nya* Finland, som genom Kanalens tillhjälp uppstår, tacksamt rista på graniten vid denna »graf»: *Här ligger Finlands största välgörare*. – Det kan vara bra att tournera ett sådant infall att det ej får fart. Huru vida något skall göra effekt på qvickhets-väg, beror vanligen på sågaren; anser Du derföre att det hjälper en god sak att jag som fått fullmakt på qvickhetsmakari ex professo utsätter min signatur, så inför den under rubriken *Saima-kanal – Finlands graf*. De första orden måste då litet annorlunda tourneras bäst kanske såsom *utdrag ur ett bref*.

10

Hvad min afhandling om Solens rotation beträffar, så anhåller jag af Dig som en *vän*, att derom intet ordar. Jag är dertill äfven *berättigad* ty om jag ej skickat Dig afhandlingen, hade Du aldrig blifvit uppmärksamgjord derpå och skulle således ej »kunna anskaffat den på annan väg», såsom Du säger i Ditt bref. Du må nu kalla det egensinnighet eller hvad Du vill, men säkert är att jag har en oöfvervinnerlig motvilja mot att mitt namn i vetenskapligt hänseende skall utbasunas. Troligen kommer det sig deraf att jag blifvit så innerligt led på all slags popularitet, sedan jag utan att i denna stund veta hvarföre, så snöpligen och radikalt förlorat densamma, som jag dock så ärligen som något förvärfvat hos Studenterne. Huru jag skall, såsom Du säger, söka återvinna den utan att förlora aktningen för mig sjelf, vet jag i sanning icke. Till ett *jägeri*, som visserligen innom en termin skulle leda till målet, kan jag ej nedlåta mig. Alltså får det förblifva som det är – jag tror dessutom att jag vuxit från den saken. På Studenterne vill jag inskränka mig att verka som Lärare. Mitt Auditorium var på pappret 118 i höst; men lär väl effektivt aldrig öfverstigit 100 personer. När jag slutade var det ännu cirka 50 och det är mera än jag kunde begära. Jag har på mitt sätt gifvit mig möda med mina föreläsningar. Summa: lemna hela solens rotation; det qvittar publikum så litet att veta huru vida Solen är en hårsman varmare på ena sidan än på den andra, att det gerna kan vara denna kunskap förutan. Jag har dessutom på den samma afhandlingen begärt dispens från Specimen, har Consistorii förord och Armfelts löfte; men torde dock, genom Ursins motverkan, ej få denna dispens enligt hvad det förljudes. Skulle Du införa något, så skulle det se ut som om jag ville verka för mig sålunda, då jag i det hela är likgiltig för specimineringen, så att jag ej kunnat förmå mig att med ett bref få saken att vända sig till min fördel och detta bref borde afgå i dag, men afgår *icke*. Sedan jag genom min dispensansökning inlagt en protest mot en förlegad form och sauverat mitt eget sunda förstånd, må aktus försiggå till de rätt trognas uppbyggelse.

20

30

40

Såsom en nyhet angående mig, kan jag åt Dig som vän till fägnad nämna, att jag inlemnat temligen högt en Memoire på Franska angående Saima kanal, samt att denna uppsats gjort lycka och en ovanlig lycka så att och enligt Armfelt den kanske bidragit att decidera saken. Saken bör emellertid *ingalunda* transpirera. Det kan vara väl att obemärkt verka för en god sak,

50

Nyheter från Universitetet får Du nu med Studenter lasstals, så att jag ej behöfver besvara Dig med deras upprepande.

I mitt hus går allt sin vanliga gång, så att jag, hvad bäst är, intet nytt

kan berätta. Mina skulder har jag nu nedtvingat till 2 000 Rubel Silfver, hvaraf 600 räntefria på 10 år. Jag är således öfver det värsta, emedan de på sin tid gått till 15 000 Rubel Banco Assignater.

Helsa Lindfors från

Din
tillgifne
J. J. Nervander.

Det försvarade kriget.

Efter Logau

10

Mars ej tarfvar advokater
Till försvar för sina dater
Ingen honom än förvunnit
Korpa der han *intet* funnit.
Ingen har han än bestulit
– Allt han *tagit* karlavulit
Ingen han ihjäl har slagit,
Som – i tid till föttren tagit. 20
Hvad från Landsmän han uppstöfvat
Det är *funnit*, är ej röfvadt.
Intill benen allt förtära
Är en *beta bröd begära*;
Menskor, fä och land förstöra,
Är *Sin Furstes tjenst att göra*;
H-a, supa, dubbla, svärja
Är *sitt mod för vekhet värja*;
Röst och later vildhet gifva,
Är att *rapper pojke blifva*;
Slutligt sen till helfvet fara, 30
Är att *himlen möda spara*

Nvr.

Nutidens Statskonst.

Efter Logau

Vara ett och synas annat,
Mena ett med annat sannadt, 40
Allt fördraga, allt beprisa,
Sig i lag för alla visa,
Efter hvarje vind sig rätta,
Samvete åsidosätta,
Ställa all sin diktan traktan
På sin egen vinnings aktan;
Hvem sig skicka så kan veta
Nu Politikus får heta.

Nvr.

50

– Du märker att jag sökt imitera det antika i tonen – Just nu var Berndtson här med sin utkomna kalender Necken, hvaraf han med en Student i dag skickar Dig ett exemplar. Det är löjligt att nu när engång i världen en kalender hos oss utkommer, så skall det heta *att det var Necken*.